

POLITIET

Politidirektoratet
Postboks 8051 Dep
0031 OSLO

Deres referanse

Vår referanse
2013/02229-3 008

Dato
09.09.2013

NOU 2013:9 Ett politi - rustet til å møte fremtidens utfordringer - høringsuttalelse fra Søndre Buskerud politidistrikt

Innledning

For å sikre bred involvering har Søndre Buskerud politidistrikt bedt om uttalelser fra den enkelte driftsenhet etter en lokal prosess hvor de har gitt mulighet for å involvere ansatte. Denne uttalelsen bygger derfor på innspill fra de ulike enheter som igjen er diskutert i politidistriktets ledergruppe.

Generelt

Politidistriktet kjenner seg godt igjen i den beskrivelsen utvalget har lagt til grunn som dagens utfordringer i politiet, og støtter utvalgets hovedanbefalinger som innebærer økt vekt på kjerneoppgavene, ny struktur og organisering, forbedret styring og ledelse, og bedre kvalitet og prestasjoner.

Vi mener utvalgets anbefaling vil kunne gi innbyggerne en betydelig bedre polititjeneste.

Vi slutter oss også til utvalgets anbefaling om at politidirektørens myndighet må styrkes for å kunne organisere Politidirektoratet, særorganene og politidistriktene på en hensiktsmessig måte.

Vår vurdering av de alternative modellene for organisering av politidistriktene:

Fylkesmodellen gir for liten endring ift dagens modell. Den frigjør mindre ressurser, gir for liten effektiviseringsgevinst og vil ikke kunne tilfredstille kravet til fagmiljøer og robuste operasjonssentraler. Det vil også være en stor utfordring å få til en lik organisering av politidistriktene. Fylkesmodellen gir for stort ledelsesspenn for politidirektøren og vil ikke kunne gi den ønskede effekt.

Mellommodellen gir en vesentlig endring ift dagens modell, og vi mener modellen i all hovedsak oppfyller de kriterier som er lagt til grunn for bærekraft med gode fagmiljøer og robuste operasjonssentraler. Det er også et moment å peke på at ressurser som blir frigjort ved innføring av ny lokal struktur, samordning av administrative funksjoner og eventuell

spissing av oppgavesett, kan anvendes til omdisponeringer som gjør at flere distrikter fyller vilkårene for bærekraft.

Politidistriktene kan organiseres på en (tilnærmet) enhetlig måte i mellommodellen, idet det er mulig å organisere samme funksjoner på likt nivå. Lik organisering er en viktig forutsetning for å kunne utvikle felles arbeidsmetoder og dele beste praksis.

Endringer i lokal struktur og organisering er antagelig mindre krevende for mellommodellen enn for regionsmodellen, og de geografiske utfordringene blir mindre.

Mellommodellen vil gi et større ledelsesspenn for politidirektøren enn regionsmodellen, men vi mener ledelsesspenntet er håndterbart. Det gir Politidirektoratet mulighet til å ta et helhetlig ansvar for den strategiske utvikling og ledelse av politiet, idet politidirektøren kan etablere en strategisk ledergruppe bestående av politimesterne, lederne for politidirektoratets hovedområder og leder(e) av særorgan.

For Søndre Buskeruds vedkommende vil mellommodellen bygge videre på et allerede etablert samarbeid med Vestfold og Telemark politidistrikter på flere saksfelt. Vi mener denne modellen vil ha en hensiktsmessig geografisk inndeling og ser at den også vil tilfredsstille de kriteriene som er lagt til grunn for vurdering av de ulike modellene. Samtidig ser vi at noen politidistrikt blir små ift kriteriene i denne modellen, men det vil etter vår oppfatning være mer naturlig å slå sammen Agder-fylkene med Rogaland enn med Vestfold, Telemark og Buskerud.

Regionsmodellen gir en enda større endring ift dagens struktur, og vil gi robuste og bærekraftige *geografiske store* politidistrikter. Teoretisk sett også enda mer effektiv ressursutnyttelse. Distriktene kan organiseres på en enhetlig måte, og Politidirektørens ledelsesspenn vil være hensiktsmessig.

Spørsmålet er om ikke regionsmodellen vil by på *for* store geografiske utfordringer. Det er ikke lett å se hvordan det kan etableres et tett og godt samarbeid eksempelvis mellom østlandsområdet (Drammen) og sørlandet (Kristiansand). Dette oppfattes også som to ulike landsdeler. De geografiske avstandene blir for store og fagmiljøene blir spredt over et tilsvarende stort område. Å bygge en felles identitet i så store distrikt kan bli svært utfordrende. For region Sør mener vi også at dette kan bli en for stor oppgave for en operasjonssentral.

Vi mener også det er lagt for stor vekt på politidirektørens kontrollspenn, og at distriktene skal være så like som mulig. Etter vår oppfatning burde en hensiktsmessig organisering av det enkelte distrikt mht oppgaver, geografi og demografi tillegges større vekt.

I denne modellen kan det se ut som kontrollspennet for politimesteren blir stort, spesielt i Sør-øst med mange byer og tettsteder med relativt høyt innbyggertall.

Konklusjon: Vi mener at den geografiske størrelsen på region Sør i regionsmodellen er svært ambisiøs. For vårt politidistrikt er region Sør-øst i mellommodellen beste alternativ.

Robuste politidistrikt

Vi slutter oss til anbefalingen om at en ny distriktsmodell må gi robuste politidistrikt.

Vi vil likevel påpeke at de kriteriene som er lagt til grunn for robuste politidistrikt kan diskuteres. Vurderingen av antall politidistrikt som fyller kravene til robusthet bygger på innrapporteringer fra politidistriktene på antall dedikerte hele årsverk, og tar ikke tilstrekkelig hensyn til at det ved mange mindre enheter er medarbeidere som i en større

stillingsandel jobber med for eksempel forebyggende, kriminalteknikk, vold og sedelighet. Hvis en ser vurderingen av de foreslåtte politidistriktene både ved fylkesmodellen og mellommodellen, er det på de enkelte kriterier flere distrikt som kommer tilnærmet eller tett opp til robusthet på flere områder. Det at kun 5 politidistrikt kommer over grensen for robusthet ved mellommodellen, og kun ett politidistrikt ved fylkesmodellen er etter vår oppfatning en noe streng vurdering.

Politiets oppgaveportefølje

Det har til nå vært politisk enighet om at norsk politi skal ha et sivilt preg. De sivile oppgavene bidrar til dette. Politiet får større kontaktflate ift publikum, og møter befolkningen ikke bare ved forebygging og etterforskning av kriminalitet, men også som serviceorgan. Det kan ha en verdi i seg selv.

Vi ser imidlertid at den brede oppgaveporteføljen i dagens modell har konsekvenser for utførelsen av *politiets kjerneoppgaver*, i særlig grad når oppgavene ikke er samlet (sentralisert) i politidistriktene.

Fordi politiets saksportefølje innen forvaltning og sivil rettspleie øker i takt med befolkningsveksten og er av en slik karakter at de *må* utføres (forvaltningsloven setter klare krav til politiets saksbehandling) blir riktig prioritering og effektiv løsning av *kjerneoppgavene* vanskeligere. Våre erfaringer her samsvarer godt med beskrivelsen i politianalysen.

Vi støtter i all hovedsak forslaget om sterkere fokus på kjerneoppgavene. Oppgaver som ikke direkte understøtter kriminalitetsbekjempelse må overtas av andre etater – som skissert i tabellene 11.3, 11.4 og 11.5.

Analysen har imidlertid en for enkel tilnærming til hvilke etater som kan/skal overta oppgavene. Det vil være viktig med en grundigere utredning.

Konklusjon:

Vi er således positive til at det igangsettes nødvendig utredningsarbeid med sikte på å overføre en hoveddel av forvaltningsoppgavene og oppgaver innen sivil rettspleie som foreslått i analysen.

Politiets lokale struktur

Det synes åpenbart at endring i lokal struktur er viktig og at det kan oppnås betydelig effektiviseringsgevinst i å redusere antall tjenestesteder.

Vi ser at en reduksjon i antall tjenestesteder kan gi mer politikraft lokalt ved at frigjorte ressurser fra husleie og administrative utgifter kan omdisponeres til økt bemanning. Større og færre enheter gjør det enklere og raskere å mobilisere operative ressurser på tvers av lokal struktur. Dette vil komme innbyggerne til gode med mer tilstedeværende politi på døgnbasis, fremfor små lensmannskontor med begrenset åpningstid. Det vil danne grunnlag for større fagmiljøer og spesialisering.

Politidistriktet mener at fullmakten til å beslutte driftsenhetsstruktur og plassering av tjenestesteder bør legges til politimesteren, uavhengig av politidistriktsstruktur. Dette er et avgjørende virkemiddel for kunne utnytte de samlede ressurser til kriminalitetsbekjempelse, og for å kunne møte ulike fremtidige utfordringer.

Samtidig vil vi påpeke at begrunnelsene for å redusere kontrollspennet for politidirektøren også bør gjenspeiles i kontrollspenn på politimester- og driftsenhetsledernivå.

Konklusjon:

Vi støtter utvalgets forslag til ny lokal struktur, men mener at politimesteren må få nødvendig fullmakt til å organisere politidistriktene etter gitte kriterier.

Økonomiske effekter

Vi ser at de økonomiske effektene av utvalgets anbefalinger er betydelige. Vi vil samtidig påpeke at de økonomiske effektene kan være noe ambisiøse. Erfaringer fra Politireformen viser at det er vanskelig å frigjøre hele det teoretiske potensiale i en omorganiseringsprosess.

Kvalitet og prestasjoner

Politidistriktet støtter utvalgets anbefaling om at Politidirektoratet umiddelbart iverksetter de tiltak som er beskrevet i kvalitetsreformen innenfor de fullmakter og den myndigheten politiet allerede har.

Med hilsen

Johan Brekke
politimester

Saksbehandler:
Bernt K. Plassen

Kopi til:

Vedlegg: